

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

29.06.2021. Nr. 1.7-2/910

Uz 09.04.2021Nr. RD-21-691-nd

Rīgas pilsētas pašvaldībai

Par SIA "Getliņi EKO"

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir saņēmusi Rīgas pilsētas pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) iesniegumu, kurā KP lūgta sniegt atzinumu par Pašvaldības līdzdalības izvērtējumu (turpmāk - Izvērtējums) kapitālsabiedrībā SIA "Getliņi EKO" (turpmāk – Kapitālsabiedrība).

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88.panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, t.sk. ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējumu, kā arī konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošajām biedrībām vai nodibinājumiem.

KP ir saņēmusi Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (turpmāk – LTRK) un biedrības "Latvijas dārznieks" (turpmāk – Biedrība) viedokļus attiecībā uz Kapitālsabiedrības ietekmi uz konkurenci Kapitālsabiedrības sniegto pakalpojumu tirgos, līdz ar to KP sniegs atzinumu par Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā. Vienlaikus KP rīcībā ir arī Kapitālsabiedrības LTRK adresētā vēstule Nr.145/2021 (turpmāk – Vēstule), kurā Kapitālsabiedrība pauž nostāju par LTRK sniegto viedokli.

Saskaņā ar LR Uzņēmumu reģistra datiem 97,7% Kapitālsabiedrības kapitāldaļu pieder Pašvaldībai, savukārt 2,3% – Stopiņu novada dome¹. Kapitālsabiedrībai pieder 4,35% SIA "Vides, bioenerģētikas un biotehnoloģijas kompetences centrs" kapitāla daļu un 10% AS "Tīrīga" akciju.

Izvērtējumā tiek norādīts, ka Kapitālsabiedrības darbības veidi ir sadzīves atkritumu apglabāšana, apstrāde, pārstrāde, elektroenerģijas ražošana, projektu vadība, būvdarbu vadība un tehniskā uzraudzība, vides monitoringa realizēšana un siltumnīcu saimniecību uzturēšana. Kapitālsabiedrība savas darbības ietvaros apsaimnieko lielāko cieto sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonu Latvijā "Getliņi".

Nemot vērā, ka Izvērtējumā nav skaidri nodalīts, kuri no Kapitālsabiedrības darbības veidiem uzskatāmi par tās pamatdarbību un kuri – par papilddarbību, KP savā atzinumā ievēro darbības veidu sadalījumu, kāds norādīts Kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijā

¹ <https://info.ur.gov.lv/?#/legal-entity/40003367816> (Skatīts 31.05.2021.)

2019.– 2023. gadam² (turpmāk – Stratēģija). Atbilstoši Stratēģijai Kapitālsabiedrības pamatdarbība ir atkritumu apsaimniekošana, kas sevī ietver atkritumu apglabāšanu un to šķirošanu, savukārt Kapitālsabiedrības papilddarbība ir enerģijas ražošanas un izmantošana, siltumnīcu darbība, kā arī vides izglītība un sabiedrības informēšana. Ņemot vērā, ka ar atkritumu apglabāšanu nesaraucjami saistīta ir arī vietas, kurā tiek apglabāti atkritumi, apsaimniekošana, tad par pamatdarbību KP atzinuma ietvaros tiek uzskatīta arī atkritumu poligona “Getliņi” apsaimniekošana.

Saskaņā ar Kapitālsabiedrības 2019. gada pārskatā³ minēto informāciju, Kapitālsabiedrības ieņēmumi 2019. gadā no pamatdarbības sastādīja 20 516 911 EUR (2018. gadā – 14 046 311 EUR), ieņēmumi no elektroenerģijas ražošanas 2 493 117 EUR (2018. gadā – 2 782 348 EUR), ieņēmumi no dārzeņu audzēšanas – 2 055 760 EUR (2018. gadā – 1 979 015 EUR), ieņēmumi no citu viengadīgo kultūru realizācijas – 6 427 EUR (2018. gadā – 4 033 EUR), ieņēmumi no otrreizējo izejvielu realizācijas – 62 969 EUR (2018. gadā – 20 886 EUR).

Kapitālsabiedrība 2019. gadā ir strādājusi ar peļņu 757 463 EUR apmērā, savukārt 2018. gadā Kapitālsabiedrības peļņa sastādījusi 379 371 EUR. Kapitālsabiedrība nesāņem finansējumu no valsts vai pašvaldības budžeta.

Izvērtējumā norādīts, ka Sabiedrības darbības vispārējais stratēģiskais mērķis ir nodrošināt Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā savākto sadzīves atkritumu apsaimniekošanu (šķirošanu un apglabāšanu) sadzīves atkritumu poligonā „Getliņi”. Līdzīgi Stopiņu novada domes ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2012. – 2030. gadam noteikts, ka Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis ir nodrošināt atkritumu ekoloģisko apsaimniekošanu Rīgas reģionā.

Kapitālsabiedrības pamatdarbība

Atbilstoši iepriekš norādītajam, KP atzinumā par Kapitālsabiedrības pamatdarbību tiek uzskatīta atkritumu apsaimniekošana, t.i. atkritumu apglabāšana, šķirošana, kā arī atkritumu poligona “Getliņi” apsaimniekošana.

Pašvaldība Izvērtējumā norādījusi, ka Rīgas dome 15.12.2015. lēmumā Nr. 3345, ar kuru tika apstiprināts Rīgas pilsētas pašvaldības tiešās līdzdalības kapitālsabiedrībās izvērtējums, atzina, ka atkritumu apsaimniekošana, tai skaitā, šķirošana un apglabāšana pašvaldībā ir stratēģiski svarīga nozare, un attiecīgi tādēļ tika apstiprināta līdzdalības nepieciešamība Kapitālsabiedrībā. Ņemot vērā faktu, ka nav būtiski mainījušies apstākļi, kas bija par pamatu minētajam lēmumam, secināms, ka arī šajā gadījumā Kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgā nozarē.

Attiecībā uz atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanu, KP konstatē, ka atbilstoši 25.06.2013. Ministru kabineta noteikumu Nr. 337 “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” 3. punktam, Latvijas teritorija ir sadalīta 10 atkritumu apsaimniekošanas reģionos, kas liedz vienā reģionā darboties vairākiem atkritumu apglabāšanas poligoniem, līdz ar to atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanā tirgus un konkurence klasiskā izpratnē nepastāv. Papildus Rīgas pilsētas pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 114 “Rīgas pilsētas pašvaldības nolikums” nosaka, ka Rīgas pilsētas pašvaldības teritorijā atkritumu apsaimniekošanu (šķirošanu un apglabāšanu) nodrošina Kapitālsabiedrība.

Lai veiktu pamatdarbību, Kapitālsabiedrībai ir saņēmusi sadzīves atkritumu apglabāšanas atkritumu poligonos pakalpojumu sniedzēja licenci⁴ un tādējādi Kapitālsabiedrība ir pakļauta likuma par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem regulējumam. Kapitālsabiedrības tarifus par sadzīves atkritumu noglabāšanu atkritumu poligonā apstiprina Sabiedrisko

² https://www.getlini.lv/sites/default/files/Getlinu%20VTDS%20projekts_20191009.pdf

³ Pieejams <https://info.ur.gov.lv/#/legal-entity/40003367816>

⁴ <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiYTMwYzdlODgtYTQ3MC00YzcyLWFfYUUtYzYzMmYjIiYjBlIiwidCI6ImU0MGNhOTA5LTg3YmEtNGQ2NS05MTIILTU1YjYjVIMGRlODUwNSIsImMiOiJh9>

pakalpojumu regulēšanas komisija.

Attiecībā uz atkritumu poligona „Getliņi” apsaimniekošanu Izvērtējumā norādīts, ka tas ir reģionālais Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģiona poligons, kurā tiek apglabāti sadzīves atkritumi no vietējām pašvaldībām (Olaines novads, Ķekavas novads, Salaspils novads, Garkalnes novads, Ropažu novads, Mālpils novads, Siguldas novads, Inčukalna novads, Carnikavas novads, Ādažu novads, Stopiņu novads, Sējas novads, Ogres novads un Ikšķiles novads) un Rīgas. Reģiona kopējā platība ir 5293,2 km² jeb 8,2% no Latvijas teritorijas.

Jau veicot Valmieras pilsētas pašvaldības izvērtējumu SIA “ZAAO”⁵, KP ir norādījusi, ka pievienojas LTRK viedoklim, ka atkritumu apsaimniekošanas centru pārvaldīšanā un valstiski stratēģiski svarīgo infrastruktūras objektu, t.sk. atkritumu apsaimniekošanas poligonu, apsaimniekošanā publisko personu iesaiste būtu saglabājama, ņemot vērā konkrēto infrastruktūras objektu nozīmi konkrētajām administratīvajām teritorijām, kā arī nepieciešamību nodrošināt vides tiesību aizsardzību un ievērošanu.

Līdz ar to, ņemot vērā faktu, ka attiecīgā Kapitālsabiedrības darbība atkritumu apglabāšanas jomā ir pamatota ar atkritumu apsaimniekošanas nozares normatīvajiem aktiem un plānošanas dokumentiem, KP atzīst, ka Kapitālsabiedrības darbība, apsaimniekojot atkritumu poligonu “Getliņi”, nodrošinot sadzīves atkritumu apglabāšanu, ir uzskatāma par atbilstošu VPIL 88.panta pirmās daļas 2.un 3.punktam, t.i., tiek sniegti pakalpojumi un pārvaldīts tāds īpašums, kas ir stratēģiski svarīgs valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām pirms atkritumu apglabāšanas tiek veikta to sagatavošana apglabāšanai, kas nozīmē pēc iespējas lielākas daļas derīgo materiālu, kas nododami pārstrādei, atšķirošanu, kā rezultātā tiek būtiski samazinātā apglabāšanai novirzāmā atkritumu daļa.

Attiecībā uz atkritumu šķirošanu Izvērtējumā norādīts, ka Kapitālsabiedrība sadzīves atkritumu šķirošanu ir nodevusi privātā tirgus dalībnieka SIA “Vides resursu centrs” pārziņā, noslēdzot ar to publiskā iepirkuma līgumu, tādējādi ieviešot pasākumus konkurences neitralitātes ievērošanai. SIA “Vides resursu centrs” darbojas Kapitālsabiedrības teritorijā, pārvaldot sadzīves atkritumu šķirošanas nolūkam uzbūvēto šķirošanas centru/rūpnīcu. LTRK ir paudusi atzinību šādai Kapitālsabiedrības rīcībai. Arī KP ieskatā Kapitālsabiedrības rīcība, nododot sadzīves atkritumu šķirošanas pienākumu privātajam tirgus dalībniekam, ir atbalstāma, kā arī kalpo par piemēru tam, ka arī stratēģiski svarīgu darbības veidu var atsevišķos gadījumos pildīt privātais tirgus dalībnieks. Līdz ar to KP ieskatā būtu apsverama iespēja nodot privātajiem tirgus dalībniekiem arī ražošanas atkritumu šķirošanas pienākumu, ņemot vērā, ka šobrīd ražošanas atkritumu pārstrādi nodrošina Kapitālsabiedrības apsaimniekotā šķirošanas līnija.

Arī LTRK ir norādījusi, ka tās ieskatā privāto tirgus dalībnieku loma atkritumu apstrādes loma atkritumu apsaimniekošanā būtu palielināma, ļaujot tiem piedalīties papildus atkritumu apstrādes un izvietošanas procesos.

Ievērojot iepriekš norādīto un ņemot vērā, ka atkritumu šķirošana ir nesaraujami saistīta ar atkritumu apglabāšanas procesu, KP vērtējumā arī atkritumu šķirošana ir uzskatāma par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punktam. Vienlaikus, kā to KP atzinusi iepriekš, arī stratēģiski svarīgus pakalpojumus noteiktos gadījumos ir iespējams sniegt arī privātajiem tirgus dalībniekiem, līdz ar to, publiskajām personām ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet arī ir nepieciešams veikt tirgus izpēti, tādējādi pamatojot iespējamās tirgus nepilnības pastāvēšanu konkrētajā pakalpojumu tirgū, proti, situāciju, ka tirgū nedarbojas tirgus dalībnieki, kas varētu sniegt ar atkritumu apsaimniekošanu saistītos darbus, līdzīgi kā to šobrīd veic SIA “Vides resursu centrs”.

Kapitālsabiedrības papilddarbība

⁵ <https://www.kp.gov.lv/lv/media/9003/download>

Attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu un izmantošanu Izvērtējumā norādīts, ka enerģijas ražošana kā viens no Kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības veidiem ir saistīts un izrietošs no Kapitālsabiedrības pamatdarbības jomas un darbības mērķa - atkritumu apglabāšanas, kas jāīsteno videi nekaitīgā veidā. Lielāko daļu saražotās elektroenerģijas Kapitālsabiedrība saskaņā ar obligāto iepirkumu realizē SIA "Enerģijas publiskais tirgotājs", taču daļa saražotās elektroenerģijas tiek novirzīta siltumnīcu kompleksa vajadzībām, galvenokārt, apgaismojumam, kā arī energobloka pašpatēriņam. Siltumenerģiju Kapitālsabiedrība izmanto savām saimnieciskām vajadzībām – siltumnīcu darbības nodrošināšanai, darba telpu apkurei u.tml.

Kapitālsabiedrības interneta vietnē norādītā informācija liecina, ka iegūtā elektroenerģija un siltumenerģija veidojas attiecībās: 40% elektroenerģija un 46% siltumenerģija. Kapitālsabiedrība ik gadu saražo apmēram 35 GWh elektroenerģijas, lielāko daļu pārdodot AS "Latvenergo"⁶, kā arī 20 000 MWh siltumenerģijas.

Attiecībā uz pārdoto elektroenerģiju tiek norādīts, ka Kapitālsabiedrība obligātā iepirkuma ietvaros pārdevusi 24 942 317 kWh elektroenerģijas. Biogāzes stacijas kopā 2017. gadā saražojušas 285 340 791 kWh. No minētā secināms, ka Kapitālsabiedrības tirgus daļa obligātā iepirkuma ietvaros pārdotās elektroenerģijas tirgū ir aptuveni 8,74%. Šāda tirgus daļa vērtējama kā nenozīmīga, un pati par sevi nevar ietekmēt tirgus struktūru.

Izvērtējumā atzīmēts, ka ieņēmumi no elektroenerģijas realizēšanas pozitīvi ietekmē tarifa par sadzīves atkritumu apglabāšanu apmēru, jo saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 16.02.2017. lēmuma Nr. 1/5 "Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodika" 11. punktu Kapitālsabiedrībai ir pienākums samazināt tarifa projektu veidojošās izmaksas par ienākumiem, kurus tā tieši vai pastarpināti gūst no poligona infrastruktūras izmantošanas.

KP ieskatā, lai papildpakalpojumu veikšana būtu attaisnojama, jāizpildās visiem turpmāk norādītajiem kritērijiem: 1) pakalpojumi būtiski neietekmē tirgu/konkurenci; 2) pakalpojumi ir racionāli un cieši saistīti ar pamatpakalpojumu; 3) pakalpojumi nodrošina resursu lietderīgu izmantošanu administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs (veicina Kapitālsabiedrības maksātspēju) un 4) papildpakalpojumi nav saistīti ar būtiskām investīcijām no kapitālsabiedrības puses.

Ņemot vērā, ka elektroenerģijas un siltumenerģijas iegūšana ir cieši saistīta ar Kapitālsabiedrības pamatdarbību, tā veicina Kapitālsabiedrības maksātspēju iedzīvotāju interesēs (ietekmē sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa apmēru), kā arī faktu, ka elektroenerģijas realizācijas tarifi nosakāmi saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem, un līdz ar to konkurence šajā nozarē klasiskajā izpratnē nepastāv, KP ieskatā Kapitālsabiedrības darbība, kas saistīta ar elektroenerģijas un siltumenerģijas tirdzniecību, ir attaisnojama.

Izvērtējumā vienlaikus norādīts, tā kā elektroenerģijas obligātais iepirkums Kapitālsabiedrībā ir spēkā līdz 2022. gadam, Kapitālsabiedrība analizē iespējas efektīvai saražotās elektroenerģijas patērēšanai. Piemēram, Sabiedrība plāno iesaistīties elektromobiļu uzlādes staciju tīkla paplašināšanā, sākotnēji izbūvējot divas transportlīdzekļu uzlādes stacijas. KP aicina Kapitālsabiedrību un Pašvaldību rūpīgi izsvērt tās rīcību ar elektroenerģiju pēc 2022. gada, vērtējot savas rīcības ietekmi uz konkurenci attiecināmajos tirgos.

Attiecībā uz elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, kas saistīta ar pašpatēriņu, piemēram, darba telpu apkurei, energobloka darbības nodrošināšanai u.tml., proti, segmentiem, kuriem nav peļņas gūšanas rakstura, KP secina, ka šāda darbība palīdz samazināt Kapitālsabiedrības izmaksas, kas saistītas ar tās pamatdarbības veikšanu un pozitīvi ietekmē sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa apmēru iedzīvotājiem. Ievērojot iepriekš

⁶ Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju SIA "Enerģijas publiskais tirgotājs" ir 100% AS "Latvenergo" piederošs uzņēmums

minēto, kā arī faktu, ka minētās darbības tieši neietekmē citus tirgus dalībniekus, KP ieskatā nav pamata vērtēt šīs darbības atbilstību VPIL 88. pantam.

Attiecībā uz elektroenerģiju un siltumenerģiju, kas novirzītas siltumnīcu darbības nodrošināšanai, KP jau 10.03.2017 vēstulē Nr.1-12/301 (turpmāk – Atzinums) norādīja Kapitālsabiedrībai, ka apstākļi, ka Kapitālsabiedrībai elektroenerģija un siltumenerģija ir pieejama par izdevīgākiem nosacījumiem nekā citiem tirgus dalībniekiem, var negatīvi ietekmēt konkurenci attiecīgā veida dārzeņu izplatīšanas tirgū. Ņemot vērā, ka Kapitālsabiedrība saskaņā ar tās interneta vietnē publicēto informāciju⁷ ir sākusi izplatīt arī podos audzētos ziedus, tad minētais secinājums attiecināms arī uz puķu izplatīšanas tirgu. Līdz ar to attiecībā uz elektroenerģiju un siltumenerģiju, kas novirzītas siltumnīcu darbības nodrošināšanai, attiecas viss, kas šajā atzinumā tālāk minēts attiecībā uz Kapitālsabiedrības darbību dārzeņu un puķu izplatīšanas tirgos.

Attiecībā uz Kapitālsabiedrības nodrošināto siltumnīcu darbību Izvērtējumā minēts, ka laika periodā no 2011. līdz 2017. gadam Kapitālsabiedrības teritorijā ir izbūvētas siltumnīcas kopumā 1,44 hektāru platībā. Pirmā siltumnīcu kārta nodota ekspluatācijā 2011. gadā, otrā kārta nodota ekspluatācijā 2014. gadā, savukārt trešā kārta – 2017. gadā. Pirmās divas siltumnīcu kārtas tiek izmantotas tomātu audzēšanai hidroponikā, savukārt trešā siltumnīcu kārta tiek izmantota gurķu audzēšanai. Kapitālsabiedrība uzsāka siltumnīcu darbību nolūkā maksimāli efektīvi izmantot elektroenerģijas ražošanas procesā pāri paliekošo siltumu.

Kapitālsabiedrība ir īstenojusi ES fondu projektu “SIA “Getliņi EKO” investīcijas dārzeņu pārstrādē” un tai ir pienākums par publiskā finansējuma līdzekļiem iegūtos pamatlīdzekļus neatsavināt vai nepatavināt, neizīrēt vai neiznomāt līdz 31.12.2022.

Izvērtējumā norādīts, ka 2019. gadā Kapitālsabiedrība saražoja 432 tonnas tomātu un 351 tonnu gurķu. Tādējādi tirgus daļa, ko aizņem Kapitālsabiedrība izaudzēto tomātu un gurķu realizācija tirgū, ir 1,7 % no kopējā Latvijā realizēto tomātu un 2,5 % no kopējā Latvijā realizēto gurķu apjoma, neskaitot lauksaimniecībā jeb uz lauka izaudzēto apjomu, kā arī “pelēko” tirgu.

KP konstatē, ka Izvērtējumā nav sniegta informācija par Kapitālsabiedrības darbību puķu izplatīšanas tirgū, kaut arī saskaņā ar 2019. gada pārskatu Kapitālsabiedrība pirmšķietami ir guvusi ienākumus no šī pakalpojuma sniegšanas (ieņēmumi no citu viengadīgo kultūru realizācijas) – 6 427 EUR apmērā, audzējot apgrozījumu šajā segmentā salīdzinoši ar 2018. gadu.

Attiecība uz siltumnīcu darbību, nodrošinot tomātu un gurķu audzēšanu, biedrība “Latvijas dārznieks” ir paudusi viedokli, ka šāda darbība rada risku godīgas un caurskatāmas konkurences nodrošināšanai dārzeņu audzēšanas sektorā.

Vienlaikus biedrība vērsusi uzmanību uz šķērssubidēšanas risku, norādot, ka saimnieciskas darbības gada pārskati nerada priekšstatu par dārzeņu audzēšanas izmaksām, līdz ar to dārzeņu audzēšanas izmaksas var tikt ietvertas sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifā.

Kapitālsabiedrība savā vēstulē LTRK ir atzīmējusi, ka Kapitālsabiedrības izdevumi, kas attiecas, piemēram, uz enerģijas ražošanu, augu audzēšanu, tiek strikti nodalīti no regulējamā sabiedriskā pakalpojuma (sadzīves atkritumu apglabāšana poligonā) izdevumiem. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija ir institūcija, kura uzrauga un nodrošina, lai Kapitālsabiedrības atkritumu apglabāšanas tarifā neiekļauj izdevumus, kas tieši neattiecas uz sadzīves atkritumu apglabāšanu.

Izvērtējot KP rīcība esošo informāciju, KP atzīst par aktuālu Atzinumā pausto viedokli, ka dažādo darbības veidu ieņēmumu un izdevumu uzskaitē, kā arī Pašvaldības līdzekļu neieguldīšana Kapitālsabiedrības veiktajā dārzeņu audzēšanā, varētu liecināt par to, ka Kapitālsabiedrībā ir novērsti iespējamie šķērssubsidēšanas riski dārzeņu audzēšanas jomā.

Savukārt LTRK konstatējusi, ka ir divi būtiski faktori, kas pirmšķietami rada riskus, ka

⁷ <https://www.getlini.lv/lv/siltumn%C4%ABca>

Kapitālsabiedrība, nodrošinot siltumnīcu darbību, neievēro konkurences neitralitātes principu.

LTRK norāda: “Pirmkārt, siltumenerģijas, kas iegūta poligonā, izmantošana siltumnīcās dārzeņu un ziedu audzēšanā ir neatsverams resurss, īpaši, lai nodrošinātu produktu audzēšanai nepieciešamos apstākļus visa gada garumā. Citiem nozares komersantiem šādu priekšrocību nav, līdz ar to kapitālsabiedrībai ir labvēlīgāki apstākļi, lai tā varētu veikt dārzeņu un ziedu audzēšanu. Otrkārt, publisku personu kapitālsabiedrības finansējuma piesaistīšana ražošanas attīstībai. Šādai publiskas personas kapitālsabiedrībai ir lielākas iespējas saņemt aizņēmumus ar labvēlīgākiem kreditēšanas noteikumiem, jo tām daudz zemāki kredītriski. Atsevišķās nozarēs konstatējama arī iespēja apgūt finanšu līdzekļus, kas privātām kapitālsabiedrībām nav pieejami.”

KP konstatē, ka Kapitālsabiedrība attiecībā uz pirmo apsvērumu ir Vēstulē skaidrojusi, ka tā nav vienīgais uzņēmējs nozarē, kuram ir sniegta priekšrocība izmantot iegūto siltumenerģiju augu audzēšanai siltumnīcās. KP ieskatā, kaut arī Kapitālsabiedrība varētu nebūt vienīgā (ne Vēstulē, ne arī Izvērtējumā nav identificēts neviens šāds uzņēmums), tomēr ir jāņem vērā, ka iespēja izmantot siltumenerģiju, nemaksājot par tās izmantošanu, nav pieejama lielākajai daļai uzņēmēju, kas darbojas dārzeņu izplatīšanas tirgū.

Attiecība uz iespējamiem finansējuma piesaistīšanas atvieglojumiem, Kapitālsabiedrība ir skaidrojusi, ka Kapitālsabiedrības uzņemto saistību gadījumā nav izmantots publisko personu galvojums, Kapitālsabiedrība nav noslēgusi deleģēšanas līgumu ar publisku personu vai atvasinātu publisku personu, kā arī Kapitālsabiedrība visā savā līdzšinējā saimnieciskās darbības vēsturē nav saņēmusi valsts vai pašvaldību budžeta līdzekļus. Visi minētie apstākļi izslēdz jebkādu priekšrocību pastāvēšanu Kapitālsabiedrībai salīdzinoši ar privātajiem tirgus dalībniekiem. Papildus Kapitālsabiedrība minējusi, ka kreditēšanas jomā ir vērojamas situācijas, kad kredītiestādes privātās kapitālsabiedrības finansē ar ļoti labvēlīgiem nosacījumiem (piemēram, bez ķīlas), ja attiecīgajam komersantam ir, piemēram, izcili finanšu rādītāji un augsts pašu kapitāls, savukārt publiskām kapitālsabiedrībām, neskatoties uz tās piederību publiskai personai, netiek piešķirts finansējums vai arī, ja tiek piešķirts finansējums, tad tiek prasīts papildu nodrošinājums, turklāt aizdevumam tiek piemēroti nelabvēlīgi finansēšanas nosacījumi, turklāt ES fonu līdzekļu piesaiste ir iespējama neatkarīgi no piederības publiskajam vai privātajam sektoram.

KP ieskatā, kaut arī Kapitālsabiedrības minētie argumenti ir vērā ņemami un būtiski, tomēr, vērtējot iespējamību piešķirt finansējumu, kredītiestādes ņem vērā daudz un dažādas nianšes, kas var ietekmēt uzņēmuma spēju atmaksāt piešķirtos līdzekļus. Piemēram, Kapitālsabiedrības pienākums sniegt atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus (un atbilstoši saņemt samaksu par sniegtajiem pakalpojumiem) ir nostiprināts normatīvajos aktos, līdz ar to Kapitālsabiedrības rentabilitāte nākotnē ir lielā mērā paredzama un droša, tāpat tiek vērtēti arī Kapitālsabiedrības dalībnieki un to spēja risināt iespējamus finanšu sarežģījumus. Līdz ar to viennozīmīgi nevar izslēgt iespējamību, ka Kapitālsabiedrībai varētu pastāvēt priekšrocības attiecībā uz finansējuma piesaisti un tā piesaistes noteikumiem salīdzinoši ar privātajiem tirgus dalībniekiem.

Kā iepriekš minēts, KP, analizējot, vai publisku personu kapitālsabiedrību papildpakalpojumu sniegšana ir attaisnojama, vērtē, vai pakalpojumu ietekme uz tirgu jeb konkurenci vērtējama kā nebūtiska, vai papildpakalpojumi ir cieši saistīti ar pamatpakalpojumu, vai papildpakalpojumu sniegšana veicina kapitālsabiedrību maksātspēju un vai papildpakalpojumi nav saistīti ar būtiskām investīcijām no kapitālsabiedrību puses. Lai pakalpojumu sniegšana būtu attaisnojama, ir jāsniedz apstiprinošas atbildes uz visiem minētajiem apsvērumiem.

Attiecība uz Kapitālsabiedrību KP konstatē, ka siltumnīcu darbība veicina Kapitālsabiedrības maksātspēju un tā ir lielā mērā saistīta ar Kapitālsabiedrības sniegtajiem pakalpojumiem, tomēr vienlaikus KP atzīst, ka Kapitālsabiedrības veiktie ieguldījumi dārzeņu un ziedu audzēšanas nozarē ir būtiski, turklāt, vērtējot Kapitālsabiedrības darbības ietekmi uz

konkurenci, KP ņem vērā, ka Kapitālsabiedrības ieņēmumiem dārzeņu izplatīšanas tirgū ir tendence augt, sasniedzot vairāk nekā divus milj. EUR 2019. gadā, kas ir pietiekami augsts radītājs, lai liecinātu par Kapitālsabiedrības ietekmi uz konkurenci dārzeņu izplatīšanas tirgū.

Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, KP ieskatā Kapitālsabiedrības iesaiste dārzeņu izplatīšanas tirgū nav attaisnojama un līdz ar to Kapitālsabiedrībai, ievērojot, ka ES fondu projekta "SIA "Getliņi EKO" investīcijas dārzeņu pārstrādē" uzraudzības periods tuvojas noslēgumam, būtu jāvērtē iespējas, kā visefektīvāk privātajiem tirgus dalībniekiem ļaut apsaimniekot Kapitālsabiedrības siltumnīcas. KP ieskatā nepieciešams pārvērtēt siltumnīcu nodošanas privātajiem tirgus dalībniekiem ietekmi uz atkritumu noglabāšanas tarifiem un secinājumu, ka šāds risinājums būtu mazāk rentabls nekā pašas Kapitālsabiedrības darbība attiecīgajā tirgū, ievērojot faktu, ka nomas līgumos ir iespējams atrunāt arī siltumenerģijas izmantošanas nosacījumus.

Attiecībā uz vides izglītību un sabiedrības informēšanu KP konstatē, ka Izvērtējumā šīs darbības analīze nav veikta. Vienlaikus, ievērojot Stratēģijā un Kapitālsabiedrības interneta vietnē pieejamo informāciju, KP konstatē, ka šīs darbības jomas ietvaros Kapitālsabiedrība organizē bezmaksas ekskursijas jebkurai vecuma grupai, sākot no 5 gadu vecuma, uzņemot grupas 15 līdz 25 cilvēku sastāvā. Gadā Kapitālsabiedrību apmeklē 250 – 350 ekskursiju grupas, semināru dalībnieki un citi interesenti. Kopumā 5500 – 7500 cilvēki.

Bez Kapitālsabiedrības organizētajām vispārējās vides izglītības ekskursijām tiek organizētas arī specifiskas, konkrētai tēmai piemērotas vides ekskursijas. Tās ir piemērotas topošajiem inženieriem, fiziķiem, agronomiem un ornitologiem, kā arī mācību iestādēm dažādu dabas zinību un sociālo zinību tēmu ietvaros.

Vienlaikus KP konstatē, ka Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028. gadam⁸ ir norādīts: "Pašvaldība veic sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumus un šai jautājumā sadarbojas ar atkritumu apsaimniekotāju, vai arī deleģē šo uzdevumu veikt atkritumu apsaimniekotājam. Pašvaldība, slēdzot līgumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanu tās administratīvajā teritorijā iekļauj arī nosacījumu atkritumu apsaimniekotājam sniegt informāciju par sabiedrības informēšanas pasākumiem par atkritumu apsaimniekošanu, kā arī informācijas sniegšanas biežumu un komunikācijas veidu." Līdz ar to, KP secina, ka Kapitālsabiedrības sniegtie pakalpojumi saistībā ar vides izglītību un sabiedrības informēšanu nodrošina Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā noteikto atkritumu apsaimniekotāja uzdevumu izpildi. Tā kā šo pakalpojumu sniegšanas nepieciešamība ir noteikta gan normatīvajos aktos, gan plānošanas dokumentos, to sniegšana ir attaisnojama.

Attiecībā uz Kapitālsabiedrības līdzdalību citās kapitālsabiedrībās, KP, ievērojot Publisku personu kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. panta otro daļu, kas paredz, ka publiskas personas kapitālsabiedrībai var būt līdzdalība citā kapitālsabiedrībā izpildoties diviem kritērijiem, proti, ja kapitālsabiedrības darbība atbilst publiskas personas līdzdalības nosacījumiem, kas paredzēti VPIL 88.panta pirmajā daļā un līdzdalība tieši nodrošina publiskas personas kapitālsabiedrības vispārējo stratēģisko mērķu un vidēja termiņa darbības stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu, aicina Pašvaldību veikt izvērtējumu par SIA "Tīrīga" un SIA "Vides, bioenerģētikas un biotehnoloģijas kompetences centrs" saimnieciskās darbības atbilstību VPIL 88.panta pirmajā daļā noteiktajiem priekšnoteikumiem, iesniedzot veiktos izvērtējumus KP.

Priekšsēdētāja p.i.

J. Račko

⁸ [Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam](#), 27.lpp